

تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۵/۱۴

کد اجرا: ۷۶۱۴۹۲۹

دبیرستان دخترانه علوی واحد شرق

زمان برگزاری: ۵۰ دقیقه

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون: شرق دخترانه رازی ۱۴ مرداد

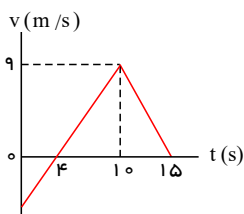
۱) جواهر فروشی در ساختن یک قطعه جواهر به جای طلای خالص، مقداری نقره نیز به کار برده است، اگر حجم قطعه ساخته شده ۵ سانتی متر مکعب و چگالی آن $13,6 \frac{g}{cm^3}$ باشد، جرم نقره به کار رفته، چند گرم است؟ (چگالی نقره و طلا به ترتیب $10 \frac{g}{cm^3}$ ، $19 \frac{g}{cm^3}$ فرض شود).

۱) ۸   ۲) ۳۰   ۳) ۳۴   ۴) ۳۸

۲) مخلوطی از ۲ نوع مایع با چگالی های ρ_1 و ρ_2 درست شده است. اگر $\frac{1}{3}$ حجم آن از مایعی با چگالی ρ_1 بوده و $\frac{2}{3}$ باقی مانده از مایعی با چگالی ρ_2 باشد، چگالی مخلوط برابر با کدام است؟

۱) $\frac{\rho_1 + 2\rho_2}{3}$ ۲) $\frac{\rho_2 + 2\rho_1}{3}$ ۳) $\frac{3\rho_1\rho_2}{\rho_2 + 2\rho_1}$ ۴) $\frac{3\rho_1\rho_2}{\rho_1 + 2\rho_2}$

۳) نمودار سرعت - زمان متحرکی که روی محور x حرکت می کند، مطابق شکل زیر است. شتاب متوسط متحرک در بازه‌ی زمانی $t = 0$ تا $t = 15s$ چند متر بر مجذور ثانیه است؟

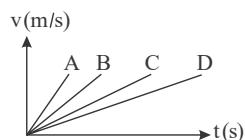
- ۱) ۰٫۴   ۲) ۰٫۶   ۳) ۰٫۸   ۴) ۱

۴) متحرکی بر روی محور x ها در حال حرکت است. اگر بردار سرعت متوسط متحرک در SI بین لحظات $t_1 = 2s$ تا $t_2 = 4s$ برابر $-6\vec{i}$ و در بازه‌ی زمانی $t_2 = 4s$ تا $t_3 = 8s$ برابر با $18\vec{i}$ باشد، بردار سرعت متوسط این متحرک بین لحظات $t_1 = 2s$ تا $t_3 = 8s$ در SI کدام است؟

۱) $10\vec{i}$ ۲) $14\vec{i}$ ۳) $12\vec{i}$ ۴) $-10\vec{i}$

۵) دونده‌ای $\frac{1}{4}$ مسیر مستقیمی را با سرعت ثابت v و بقیه‌ی مسیر را با سرعت ثابت $2v$ بدون تغییر جهت دویده است. اندازه‌ی سرعت متوسط او در کل مسیر حرکت چند برابر v است؟

۱) ۳٫۲   ۲) ۱٫۶   ۳) ۰٫۸   ۴) ۶٫۱

۶) با توجه به نمودار زیر، کدام متحرک شتاب بیشتری دارد؟

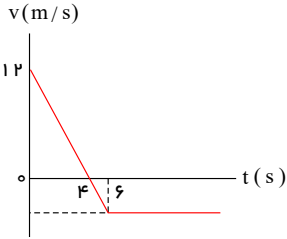
۱) D   ۲) C   ۳) B   ۴) A

۷) متحرکی که با سرعت ثابت در مسیری مستقیم حرکت می کند در لحظه‌ی $t_1 = 3s$ در مکان $x_1 = 5m$ و در لحظه‌ی $t_2 = 8s$ در مکان $x_2 = -14m$ است. اندازه‌ی جابه‌جایی این متحرک در ۵ ثانیه هفتم حرکت چند متر است؟

۱) ۵   ۲) ۹   ۳) ۱۴   ۴) ۱۹

۸ نمودار سرعت - زمان متحرکی که روی محور x حرکت می‌کند، مطابق شکل است. بزرگی شتاب متوسط متحرک در بازه زمانی

$3s \leq t \leq 6s$ چند متر بر مربع ثانیه است؟

- ۱ ①
- ۳ ②
- ۴ ③
- ۵ ④

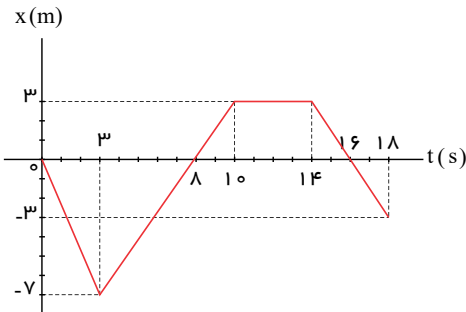
۹ معادله سرعت - زمان متحرکی که روی خط راست حرکت می‌کند به صورت $v = (t - 1)(t - 2)^2(t - 3)^3$ است. این متحرک چند بار در

مسیر حرکت خود تغییر جهت می‌دهد؟

- ۱ ①
- ۲ ②
- ۳ ③
- ۴ ④
- ۶ ⑤

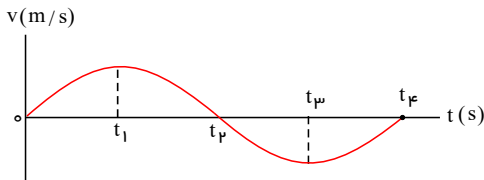
۱۰ شکل زیر نمودار مکان - زمان متحرکی را نشان می‌دهد. کدام گزینه در مورد حرکت این متحرک از شروع حرکت تا لحظه $t = 18s$ درست

است؟

- ۱ ① در لحظه‌های $8s$ و $16s$ تغییر جهت داده است.
- ۲ ② در مجموع به مدت ۷ ثانیه در خلاف جهت محور x حرکت کرده است.
- ۳ ③ در مجموع به مدت ۶ ثانیه سرعت آن صفر بوده است.
- ۴ ④ در بازه زمانی صفر تا ۱۶ ثانیه، تندی متوسط آن صفر است.

۱۱ نمودار سرعت - زمان متحرکی که روی محور x حرکت می‌کند، مطابق شکل است. در بازه t_1 تا t_2 کدام عبارت نادرست است؟

- ۱ ① شتاب خلاف جهت محور x است.
- ۲ ② سرعت خلاف محور x است.
- ۳ ③ بزرگی سرعت در حال کاهش است.
- ۴ ④ بزرگی شتاب در حال افزایش است.

۱۲ طول هر ضلع مکعب فلزی 10 cm و جرم آن 6 kg است. اگر چگالی فلز 8 g/cm^3 باشد، مکعب:

- ۱ ① توپر است و حجم آن 750 cm^3 است.
- ۲ ② توپر است و حجم آن 1000 cm^3 است.
- ۳ ③ حفره خالی دارد و حجم حفره 750 cm^3 است.
- ۴ ④ حفره خالی دارد و حجم حفره 250 cm^3 است.

۱۳ قطاری به طول 150 متر با سرعت 20 m/s در حال حرکت بوده و به یک پل می‌رسد. این قطار در مدت 30 ثانیه کاملاً از روی پل می‌گذرد.

چند ثانیه تمام قطار بر روی پل در حرکت بوده است؟

- ۱ ① ۱۰
- ۲ ② ۲۲٫۵
- ۳ ③ ۱۵
- ۴ ④ ۲۵

۱۴ اگر معادله حرکت متحرکی در SI به صورت $x = 2t^3 + 6t - 2$ باشد، متحرک در مدت دو ثانیه بعد از شروع حرکت چند متر جابه‌جا شده

است؟

- ۱ ① ۳۰
- ۲ ② ۲۸
- ۳ ③ ۲۶
- ۴ ④ ۲۴

۱۵ در اتم هیدروژن، هرچه اختلاف انرژی لایه‌های متوالی ..... یابد، سطح انرژی لایه‌ها ..... می‌شود و می‌توان گفت، انرژی نور حاصل

از انتقال الکترون از لایه دوم به اول ..... از انتقال الکترون از لایه سوم به دوم است.

- ۱ ① افزایش - کمتر - کمتر
- ۲ ② کاهش - کمتر - بیشتر
- ۳ ③ افزایش - بیشتر - کمتر
- ۴ ④ کاهش - بیشتر - بیشتر

۱۶) کدام گزینه نادرست است؟

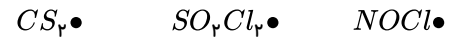
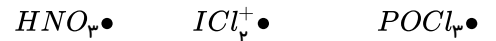
- ۱) فرمول شیمیایی آلومینیم اکسید و سیلیس به ترتیب Al_2O_3 و SiO_2 می باشد.
- ۲) هرگاه اتم عنصرهای گروه ۱۷ جدول تناوبی، اتم کناری باشند، تنها یک پیوند اشتراکی تشکیل می دهند.
- ۳) شیمی دان ها از ویژگی واکنش پذیری اکسیژن برای تهیه بسیاری از مواد بهره می گیرند.
- ۴) نام شیمیایی ترکیب N_2O به صورت دی نیتروژن اکسید است.

۱۷) چند مورد از مطالب زیر درست است؟

- جرم اتمی ^1H اندکی از $1 amu$ بیشتر است.
- عنصر X با 35 با عنصر Z هم گروه و با عنصر Y با 21 هم دوره است.
- در تناوب سوم جدول تناوبی، پنج عنصر جای دارند که نماد شیمیایی آن ها، دو حرفی است.
- هر ستون جدول تناوبی، شامل عنصرهایی با خواص فیزیکی و شیمیایی یکسان است و گروه نامیده می شود.

۱) ۱   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

۱۸) در میان گونه های زیر به ترتیب از راست به چپ، در ساختار لوویس چند گونه، فقط پیوند یگانه وجود دارد و در ساختار لوویس چند گونه، هیچ پیوند یگانه ای مشاهده نمی شود؟

۱) ۱ - ۳   ۲) ۱ - ۴   ۳) ۰ - ۳   ۴) ۰ - ۴

۱۹) نام چند ترکیب ارائه شده در جدول زیر نادرست بوده و در ساختار لوویس چند ترکیب، اتم مرکزی فاقد جفت الکترون ناپیوندی است؟ (گزینه ها را از راست به چپ بخوانید.)

N_2O	SO_2	PF_3	$SiBr_4$	CS_2
دی نیتروژن مونوکسید	گوگرد اکسید	فسفر تری فلوئورید	سیلیسیم برمید	کربن دی سولفید

۱) ۳، ۳   ۲) ۲، ۳   ۳) ۴، ۲   ۴) ۳، ۲

۲۰) اگر مجموع شمار ذره های زیراتمی در یون $^{126}T^{2-}$ ، ۱۲ برابر اختلاف شمار نوترون ها و الکترون ها در یون $^{108}Ag^+$ باشد، عدد اتمی عنصر T کدام است و با کدام عنصر در جدول تناوبی هم دوره است؟

۱) $36X$ ، ۵۲   ۲) $46M$ ، ۵۲   ۳) $55D$ ، ۵۰   ۴) $38L$ ، ۵۰

۲۱) نیم عمر عنصری پرتوزا برابر با ۴٫۵ ساعت است. اگر ۲۰۰ گرم از آن موجود باشد، پس از گذشت ۱۸ ساعت، چند گرم از آن طی واکنش های هسته ای از بین می رود؟

۱) ۱۸۲٫۵   ۲) ۱۷۵   ۳) ۱۹۳٫۷۵   ۴) ۱۸۷٫۵

۲۲) تعداد اتم ها در کدام گزینه بیشتر است؟ ($O = 16, N = 14, C = 12, H = 1 : g \cdot mol^{-1}$)

۱) ۱ گرم CO_2 ۲) ۲٫۵۲ گرم HNO_3 ۳) ۴ گرم NH_3 ۴) ۱ گرم H_2O

۲۳) عنصر X دارای سه ایزوتوپ ^{24}X ، ^{25}X ، ^{26}X (به ترتیب با درصد های فراوانی F_1 ، F_2 و F_3) است. جرم اتمی میانگین عنصر X چند amu است؟ ($F_3 = 11, F_2 = 10, F_1 = 79$)

۱) ۲۳٫۸۷   ۲) ۲۴٫۱۱   ۳) ۲۵٫۵   ۴) ۲۴٫۳۲

۲۴) چند مورد از مطالب زیر نادرست است؟

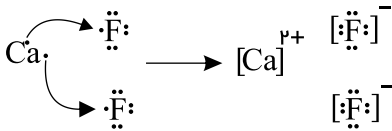
- آ) حداکثر گنجایش الکترونی هر لایه، از رابطه $(2l + 1)^2$ به دست می آید.
 ب) لایه الکترونی چهارم، ۴ زیرلایه دارد که بیشترین عدد کوانتومی فرعی آن‌ها برابر ۴ است.
 پ) چهار لایه الکترونی اول در مجموع دارای ۱۰ زیرلایه هستند.
 ت) حداکثر گنجایش الکترونی زیرلایه‌ای با عددهای کوانتومی $n = 3$ و $l = 1$ برابر با ۶ است.

- ۱) صفر   ۲) ۱   ۳) ۲   ۴) ۳

۲۵) کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) شمار الکترون‌های منفرد در آرایش «الکترون - نقطه‌ای»، اکسیژن با شمار این الکترون‌ها در منیزیم برابر است.
 ۲) آرایش «الکترون - نقطه‌ای»، اتم عنصری با آرایش الکترونی فشرده $[\text{He}] 2s^2 2p^5$: A به صورت $\cdot \ddot{A} \cdot$ است.
 ۳) در عنصرهای اصلی، شمار الکترون‌های ظرفیت هر اتم، با شمار نقطه‌ها در ساختار «الکترون - نقطه‌ای»، آن برابر است.
 ۴) اتم عنصرهای دسته s، با از دست دادن یک یا دو الکترون به حالت پایدار می‌رسند.

۲۶) با توجه به فرایندی که در شکل مقابل انجام می‌شود، کدام مطلب نادرست است؟

- ۱) شکل، فرایند دادوستد الکترون بین اتم‌های فلزی و نافلزی و آرایش الکترون - نقطه‌ای اتم‌های کلسیم و فلئور را نشان می‌دهد.
 ۲) در ترکیب حاصل، نسبت شمار کاتیون‌ها به آنیون‌ها برابر با نسبت شمار آنیون‌ها به کاتیون‌ها در ترکیب سدیم سولفید است.
 ۳) کاتیون و آنیون تشکیل‌دهنده ترکیب یونی حاصل، یون تک‌اتمی هستند.
 ۴) آرایش الکترونی آنیون و کاتیون موجود در ترکیب حاصل، یکسان است.

۲۷) با توجه به عنصرهای A_{113} ، B_{17} ، E_{17} و D_{29} ، چند مورد از مطالب زیر درست است؟ (نمادها فرضی هستند).

- آ) تعداد الکترون‌های جفت‌نشده در آرایش الکترون - نقطه‌ای عنصرهای A و B و یکسان است.
 ب) در شرایط مناسب، تنها عنصر E با به دست آوردن الکترون به آنیون تبدیل می‌شود.
 پ) تعداد الکترون‌های بیرونی‌ترین زیرلایه اشغال شده در اتم عنصرهای A و D با هم برابر است.
 ت) عنصر E از مولکول‌های دو اتمی E_2 تشکیل شده و خاصیت رنگ‌بری و گندزدائی دارد.

- ۱) ۱   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

۲۸) کدام مورد درست است؟

- ۱) تفاوت انرژی نور نشر شده از ترکیب‌های لیتیم‌دار با انرژی نور نشر شده از ترکیب‌های سدیم‌دار در شعله، مقدار ثابتی است.
 ۲) با استفاده از رنگ شعله پتاسیم نیترات، انرژی نور نشر شده از پتاسیم کلرید در شعله قابل پیش‌بینی نیست.
 ۳) با استفاده از رنگ شعله کلسیم سولفات، رنگ شعله مس (II) سولفات نیز قابل پیش‌بینی است.
 ۴) انرژی نور نشر شده از فلز سدیم در شعله، کمتر از انرژی نور نشر شده از گاز نئون در شعله است.

۲۹) کدام مورد، نادرست است؟

- ۱) در ساختار لوویس مولکول $COCl_2$ ، نسبت شمار الکترون‌های ناپیوندی به شمار الکترون‌های پیوندی برابر ۲ است.
 ۲) آرایش الکترون - نقطه‌ای اتم همه عنصرهای یک گروه جدول تناوبی، مشابه است.
 ۳) ساختار لوویس مولکول‌های گوگرد دی‌اکسید و کربن دی‌سولفید، متفاوت است.
 ۴) شمار جفت الکترون‌های پیوندی در یون‌های NO_2^- و CN^- ، برابر است.

پاسخنامه تشریحی

۱ ۲ ۳ ۴ ۱ در اینجا برای پیدا کردن جرم نقره به کار رفته، باید حجم آن را محاسبه کنیم. برای این منظور به صورت زیر عمل می‌کنیم. حجم کل مجموعه، یعنی مجموع حجم نقره و طلا، ۵ سانتی‌متر مکعب است، پس در ابتدا یک معادله به صورت زیر می‌سازیم:

$$V_{\text{کل}} = 5 = V_{Ag} + V_{Au}$$

از طرفی چون چگالی آلیاژ ساخته شده معلوم است، از رابطه مربوط به چگالی آلیاژ، رابطه دومی بین حجم‌های طلا و نقره به دست می‌آوریم. در نهایت با حل دستگاه دو معادله دو مجهولی، حجم نقره را یافته و... بنابراین داریم:

$$V_T = V_{Ag} + V_{Au} = 5 \text{ cm}^3 \Rightarrow V_{Au} = 5 - V_{Ag}$$

$$\rho_T = \frac{\rho_{Ag} V_{Ag} + \rho_{Au} V_{Au}}{V_{Ag} + V_{Au}} \Rightarrow 13.6 = \frac{10 V_{Ag} + 19 V_{Au}}{5} \Rightarrow 68 = 10 V_{Ag} + 19 V_{Au}$$

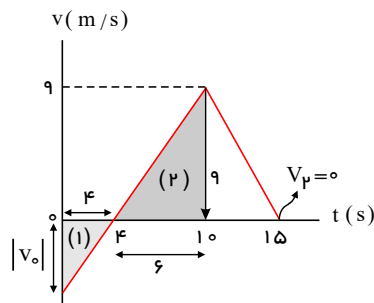
$$\Rightarrow 68 = 10 V_{Ag} + 19(5 - V_{Ag}) \Rightarrow 68 = -9 V_{Ag} + 95 \Rightarrow V_{Ag} = 3 \text{ cm}^3$$

$$\Rightarrow m_{Ag} = \rho_{Ag} V_{Ag} = 10(3) = 30 \text{ g}$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۲ در اینجا قبل از هر چیز می‌دانیم که اگر حجم کل را V فرض کنیم، $V_1 = \frac{1}{3}V$ و $V_2 = \frac{2}{3}V$ می‌شود. از طرف دیگر چون از جرم حرفی نزدیک، به جای m از حاصل ضرب ρV استفاده می‌کنیم. پس داریم:

$$\rho_{\text{مخلوط}} = \frac{m_1 + m_2}{V_1 + V_2} = \frac{\rho_1 V_1 + \rho_2 V_2}{V_1 + V_2} \Rightarrow \rho_{\text{مخلوط}} = \frac{\rho_1 \times \frac{1}{3}V + \rho_2 \times \frac{2}{3}V}{V} = \frac{1}{3}\rho_1 + \frac{2}{3}\rho_2 = \frac{\rho_1 + 2\rho_2}{3}$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۳

برای محاسبه‌ی شتاب متوسط از روی نمودار سرعت - زمان، از رابطه‌ی $a_{av} = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{v_2 - v_1}{t_2 - t_1}$ استفاده می‌کنیم. به همین منظور کافی است تا به کمک تشابه مثلث‌ها، سرعت در لحظه‌ی $t = 0$ را به دست آوریم:

$$\text{تشابه مثلث‌های (۱) و (۲): } \frac{4}{10 - 4} = \frac{|v_0|}{9} \Rightarrow |v_0| = 6 \frac{m}{s}$$

همان‌طور که از روی نمودار مشخص است، v_0 عددی منفی است و می‌توان نوشت:

$$a_{av} = \frac{0 - (-6)}{15 - 0} = 0.4 \frac{m}{s^2} \Rightarrow \begin{cases} t_1 = 0 \Rightarrow v_0 = -6 \frac{m}{s} \\ t_2 = 15s \Rightarrow v_2 = 0 \end{cases}$$

۱ ۲ ۳ ۴ ۴ راه‌حل اول:

$$\left\{ \begin{array}{l} 2s < t < 4s, \vec{v}_{av} = (-6m/s)\vec{i} \Rightarrow \frac{\vec{d}(4s) - \vec{d}(2s)}{4s - 2s} = (-6m/s)\vec{i} \\ 4s < t < 8s, \vec{v}_{av} = (18m/s)\vec{i} \Rightarrow \frac{\vec{d}(8s) - \vec{d}(4s)}{8s - 4s} = (18m/s)\vec{i} \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \vec{d}(4s) - \vec{d}(2s) = (-12m)\vec{i} \\ \vec{d}(8s) - \vec{d}(4s) = (+60m)\vec{i} \end{cases}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} t_1 = 2s \\ t_2 = 8s \end{array} \Rightarrow \vec{v}_{av} = \frac{\vec{d}(8s) - \vec{d}(2s)}{8s - 2s} = \frac{(+60m)\vec{i}}{6s} = (+10m/s)\vec{i}$$

راه‌حل دوم:

متحرک در بازه $2s < t < 4s$ (مدت ۲ ثانیه) سرعت متوسط $-6\vec{i}$ متر بر ثانیه و در بازه $4s < t < 8s$ (مدت ۴ ثانیه) سرعت متوسط $18\vec{i}$ متر بر ثانیه داشته است.

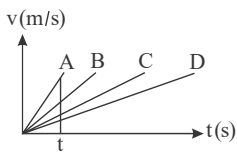
$$\vec{v}_{av} = \frac{\Delta \vec{d}_1 + \Delta \vec{d}_2}{\Delta t_1 + \Delta t_2} = \frac{\vec{v}_1 \Delta t_1 + \vec{v}_2 \Delta t_2}{\Delta t_1 + \Delta t_2} = \frac{(-6\vec{i}) \times 2 + (+18\vec{i}) \times 4}{2 + 4} = \frac{+60\vec{i}}{6} = +10\vec{i}$$

پس پاسخ گزینه ۱ است.

۵ اگر طول کل مسیر را x و زمان پیمودن آن را t فرض کنیم، داریم:

$$\text{بزرگی سرعت متوسط کل} = \frac{\text{اندازه جابه‌جایی کل}}{\text{مدت زمان کل}} = \frac{\frac{x}{4} + \frac{3x}{4}}{\frac{x}{v} + \frac{3x}{v}} = \frac{\frac{x}{4} + \frac{3x}{4}}{\frac{x}{v} + \frac{3x}{v}} = \frac{\frac{x}{1} + \frac{3x}{1}}{\frac{x}{v} + \frac{3x}{v}} = \frac{\frac{x}{1}}{\frac{x}{v} + \frac{3x}{v}} = \frac{x \times v}{x + 3x} = \frac{v}{4} = 1.6v$$

۶ در نمودار شتاب در زمان‌های مساوی متحرکی که تغییر سرعت بیشتری دارد، میزان شتاب آن نیز بیشتر است؛ به عبارت دیگر در نمودار سرعت - زمان هر چه شیب نمودار بیشتر باشد، شتاب آن نیز بیشتر است.

۷ در حرکت با سرعت ثابت، جابه‌جایی متناسب با زمان است.

$$x = v\Delta t + x_0 \Rightarrow \Delta x = v\Delta t \Rightarrow \frac{\Delta x_1}{\Delta x_2} = \frac{\Delta t_1}{\Delta t_2}$$

با توجه به این که اندازه جابه‌جایی متحرک در بازه زمانی $t_1 = 3s$ تا $t_2 = 8s$ برابر با $19m$ است، بنابراین در هر بازه زمانی ۵ ثانیه‌ای دیگر نیز اندازه جابه‌جایی آن برابر با $19m$ خواهد بود.

۸ از لحظه $t = 0$ تا لحظه $t = 6$ نمودار $v-t$ خطی راست با شیب ثابت است، پس در این حالت، شتاب متحرک در هر لحظه با شتاب متوسط متحرک در هر بازه‌ای بین $t = 0$ و $t = 6s$ یکسان و برابر شیب خط است یعنی:

$$a_{av(3-6)} = a_{av(0-4)} = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{0 - 12}{4 - 0} = -3 \Rightarrow |a_{av}| = 3 \frac{m}{s^2}$$

۹ در لحظات $t = 1s$ و $t = 2s$ و $t = 3s$ سرعت صفر شده است ولی چون $t = 2s$ ریشه مضاعف معادله است، سرعت فقط صفر می‌شود ولی تغییر علامت نمی‌دهد. پس در مجموع ۲ بار تغییر جهت رخ داده است.

۱۰ بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱، نادرست است. متحرک در بازه زمانی $3s$ تا $10s$ در جهت مثبت محور x و در بازه زمانی $14s$ تا $18s$ در جهت منفی محور حرکت می‌کند. بنابراین در لحظه $8s$ به سوی مثبت و در لحظه $16s$ به سوی منفی در حرکت است و تغییر جهت نمی‌دهد.

گزینه ۲، درست است. متحرک در بازه زمانی صفر تا $3s$ و $14s$ تا $18s$ و در مجموع به مدت $7s$ در خلاف جهت محور x حرکت نموده است.

گزینه ۳، نادرست است. در بازه زمانی $10s$ تا $14s$ و به مدت ۴ ثانیه متحرک ساکن و در نتیجه سرعت آن صفر بوده است.

گزینه ۴، نادرست است. تندی متوسط برابر مسافت طی شده تقسیم بر بازه زمانی است. چون برای جسم در حال حرکت، هیچ‌وقت مسافت طی شده صفر نمی‌شود، لذا تندی متوسط نیز صفر نخواهد شد.

دقت کنید، در بازه زمانی صفر تا 16 ثانیه چون جابه‌جایی متحرک صفر می‌باشد، سرعت متوسط آن صفر خواهد شد.

۱۱ در بازه زمانی ذکر شده، سرعت مثبت است، پس جهت حرکت در جهت محور x است. یعنی در خلاف جهت محور x نیست.

۱۲ برای اینکه ببینیم در جسم حفره داریم یا نه، باید حجم ظاهری‌اش را با حجم واقعی ماده‌ای که برای ساخت مکعب به کار رفته، مقایسه کنیم.

ابتدا با استفاده از رابطه هندسی تعیین حجم مکعب، حجم ظاهری آن را می‌یابیم. سپس با استفاده از رابطه چگالی و معلوم بودن جرم، حجم واقعی فلزی که برای ساختن مکعب به کار رفته را محاسبه می‌کنیم. در نهایت با مقایسه این دو حجم، حجم حفره را حساب می‌کنیم.

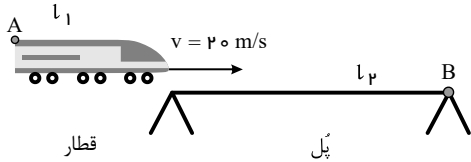
$$V = a^3 \Rightarrow V = 10^3 = 1000 \text{ cm}^3 \text{ حجم ظاهری}$$

$$m = \rho V \Rightarrow 6000 = 8V \Rightarrow V = 750 \text{ cm}^3 \text{ حجم واقعی فلز}$$

$$\text{حجم واقعی} - \text{حجم ظاهری} = \text{حجم حفره}$$

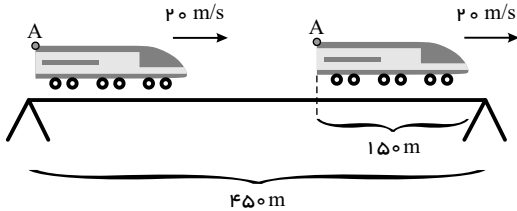
$$\text{حجم حفره} = 1000 - 750 = 250 \text{ cm}^3$$

۱۳ قطار هنگامی از پل عبور می‌کند که انتهای قطار از انتهای پل عبور کند یعنی نقطه A از قطار به نقطه B از پل برسد:

$$\Delta x = v\Delta t \rightarrow \underbrace{l_1 + l_2}_{\text{طول قطار} = 150m} = v\Delta t = 20 \times 30 = 600m \rightarrow \boxed{l_2 = 450m}$$

و اما مدت زمانی که شاهد باشیم، که تمام طول قطار روی پل است:

$$A \text{ جابه‌جایی نقطه } \Delta x = v\Delta t = 20 \times \Delta t = 450 - 150 = 300m \rightarrow \boxed{\Delta t = 15s}$$

روش اول: برای یافتن جابه‌جایی در دو ثانیه اول با داشتن معادله حرکت کافی است با جایگزینی $t = 2s$ و $t = 0$ و x_0 را به دست آوریم و از رابطه $\Delta x = x_2 - x_0$ ، جابه‌جایی را حساب کنیم، بنابراین داریم:

$$x = 2t^3 + 6t - 2 \rightarrow \begin{cases} t = 0 \Rightarrow x_0 = -2m \\ t = 2s \rightarrow x_2 = 2 \times (2)^3 + 6 \times (2) - 2 = 26m \end{cases}$$

$$\Delta x = x_2 - x_0 = 26 - (-2) = 28m$$

روش دوم: در تابع $x = 2t^3 + 6t - 2$ مقدار ثابت تابع یعنی -2 همان x_0 است و جابه‌جایی در t ثانیه اول از رابطه $\Delta x = 2t^3 + 6t$ قابل محاسبه خواهد بود.

$$\Delta x = 2t^3 + 6t \xrightarrow{t=2s} \Delta x = 2 \times (2)^3 + 6 \times (2) = 28m$$

دقت کنید اگر صرفاً مقدار تابع را به ازای $t = 2s$ به دست آورده باشید در واقع شما مکان متحرک در $t = 2s$ یعنی $x = 26m$ را حساب کردید نه جابه‌جایی را. در این صورت به گزینه اشتباه ۳ می‌رسید.

۱۵) در اتم هیدروژن، هرچه اختلاف انرژی لایه‌های متوالی کاهش یابد، سطح انرژی لایه‌ها بیشتر می‌شود و می‌توان گفت انرژی نور نشرشده حاصل از انتقال الکترون از لایه دوم به اول بیشتر از انتقال الکترون از لایه سوم به دوم است. (با افزایش شماره لایه‌ها، سطح انرژی آن‌ها افزایش و تفاوت سطح انرژی دو لایه متوالی کاهش می‌یابد.)

۱۶) نام شیمیایی ترکیب N_2O ، دی‌نیتروژن مونوکسید است.

۱۷) عبارتهای اول و دوم درست‌اند.

مورد اول: اتم هیدروژن دارای یک پروتون و یک الکترون است و جرم یک پروتون اندکی از $1 amu$ بیشتر است.

مورد دوم: عنصرهای ${}_{17}X$ و ${}_{11}Y$ در گروه ۱۷ و عنصرهای ${}_{35}X$ و ${}_{31}Y$ در دوره چهارم قرار دارند.

مورد سوم: در تناوب سوم، نماد شیمیایی ۶ عنصر Na, Mg, Al, Si, Cl, Ar دو حرفی است.

مورد چهارم: در هر ستون (گروه) جدول تناوبی عناصری با خواص فیزیکی متفاوت و خواص شیمیایی مشابه وجود دارد.

۱۸) ساختار لوویس گونه‌های مطرح‌شده به صورت زیر است:

$POCl_3$	$\begin{array}{c} \ddot{O}: \\ \\ \ddot{Cl} - P - \ddot{Cl}: \\ \\ \ddot{Cl}: \end{array}$	$NOCl$	$\ddot{Cl} - \ddot{N} = \ddot{O}$
ICl_3^+	$[\ddot{Cl} - I - \ddot{Cl}]^+$	SO_2Cl_2	$\begin{array}{c} \ddot{O}: \\ \\ \ddot{Cl} - S - \ddot{Cl}: \\ \\ \ddot{O}: \end{array}$
HNO_3	$\begin{array}{c} :O: \\ \\ \ddot{O} - N - \ddot{O} - H \end{array}$	CS_2	$\ddot{S} = C = \ddot{S}$

در ساختار لوویس $POCl_3$ و ICl_3^+ فقط پیوند یگانه وجود دارد. و در ساختار لوویس CS_2 هیچ پیوند یگانه‌ای مشاهده نمی‌شود.

۱۹) نام دو ترکیب SO_2 و $SiBr_4$ نادرست است.

SO_2 : گوگرد دی‌اکسید ، $SiBr_4$: سیلیسیم تترا برمید

ساختار لوویس این ترکیب‌ها به صورت زیر است:

N_2O	SO_2	PF_5	$SiBr_4$	CS_2
$:N \equiv N - \ddot{O}:$	$\begin{array}{c} \ddot{S} \\ // \quad \backslash \\ \ddot{O} \quad \ddot{O} \end{array}$	$\begin{array}{c} \ddot{P} \\ // \quad \backslash \\ \ddot{F} \quad \ddot{F} \\ \\ \ddot{F} \end{array}$	$\begin{array}{c} :\ddot{B}r: \\ \\ Si \\ / \quad \backslash \\ :\ddot{B}r: \quad :\ddot{B}r: \\ \\ :\ddot{B}r: \end{array}$	$:\ddot{S} = C = \ddot{S}:$

در ساختار لوویس سه ترکیب، اتم مرکزی فاقد جفت الکترون ناپیوندی است.

ابتدا اختلاف شمار نوترون‌ها و الکترون‌ها در یون $^{108}_{47}Ag^+$ را تعیین می‌کنیم: (۱) (۲) (۳) (۴) (۲۰)

$$\left. \begin{aligned} A = N + Z \Rightarrow N = 108 - 47 = 61 \\ e = Z - 1 = 47 - 1 = 46 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \text{اختلاف نوترون‌ها و الکترون‌ها} = 61 - 46 = 15$$

مجموع شمار ذره‌های زیراتمی در یون برابر است با:

$$\underbrace{\text{شمار الکترون‌ها}}_{z+2} + \underbrace{\text{شمار پروتون‌ها}}_{\text{عدد جرمی} = 126} + \underbrace{\text{شمار نوترون‌ها}}_{15} = 12 \times 15 \Rightarrow 126 + z + 2 = 180 \Rightarrow z = 52$$

با توجه به آنکه عدد اتمی عنصر T از عدد اتمی گاز نجیب Kr بیشتر و از عدد اتمی گاز نجیب Xe کمتر است، این عنصر در دوره پنجم جدول دوره‌ای جای داشته و با عنصرهای M و L هم‌دوره است.

نیم عمر مدت زمان لازم برای تبدیل رادیوایزوتوپ به نصف جرم اولیه خود بر اثر واکنش‌های هسته‌ای می‌باشد. (۱) (۲) (۳) (۴) (۲۱)

زمان (ساعت)	۰	۴٫۵	۹	۱۳٫۵	۱۸
جرم باقی‌مانده (گرم)	۲۰۰	۱۰۰	۵۰	۲۵	۱۲٫۵

شده جرم فروپاشی $= 200 - 12.5 = 187.5g$

بررسی گزینه‌ها: (۱) (۲) (۳) (۴) (۲۲)

گزینه ۱: $1gCO_2 \times \frac{3N_A}{44gCO_2} = \frac{3}{44}N_A \text{ اتم} \approx 0.068N_A \text{ اتم}$

گزینه ۲: $2.52gHNO_3 \times \frac{5N_A}{63gHNO_3} = \frac{1}{5}N_A \text{ اتم} = 0.2N_A \text{ اتم}$

گزینه ۳: $4gNH_3 \times \frac{4N_A}{17gNH_3} = \frac{16}{17}N_A \text{ اتم} \approx 0.94N_A \text{ اتم}$

گزینه ۴: $1gH_2O \times \frac{3N_A}{18gH_2O} = \frac{3}{18}N_A \text{ اتم} \approx 0.17N_A \text{ اتم}$

(۱) (۲) (۳) (۴) (۲۳)

$$\text{جرم اتمی میانگین} = \frac{M_1 \cdot F_1 + M_2 \cdot F_2 + M_3 \cdot F_3}{100}$$

$$\Rightarrow \frac{(24 \times 79) + (25 \times 10) + (26 \times 11)}{100} \Rightarrow \bar{M} = 24.32$$

$$\text{روش دوم: } \bar{M} = M_1 + \frac{F_2}{100}(M_2 - M_1) + \frac{F_3}{100}(M_3 - M_1)$$

$$\Rightarrow \bar{M} = 24 + \frac{10}{100}(25 - 24) + \frac{11}{100}(26 - 24) = 24.32$$

عبارت‌های آ و ب نادرست‌اند. (۱) (۲) (۳) (۴) (۲۴)

آ حداکثر گنجایش الکترونی هر لایه از رابطه $2n^2$ به دست می‌آید.

ب) لایه الکترونی چهارم دارای چهار زیرلایه بوده که بیشترین عدد کوانتومی فرعی زیرلایه‌های آن برابر ۳ است.

$n = 4 \Rightarrow l = 0, 1, 2, 3$

بررسی عبارت‌های درست:

ب) از آن‌جا که لایه الکترونی n ام دارای n زیرلایه است، مجموع شمار زیرلایه‌های موجود در چهار لایه اول برابر $1 + 2 + 3 + 4 = 10$ است.

ت) حداکثر گنجایش الکترونی زیرلایه $3d$ برابر با ۶ است.

بررسی همه گزینه‌ها: (۱) (۲) (۳) (۴) (۲۵)

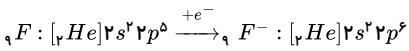
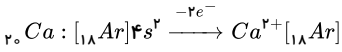
گزینه ۱: با توجه به آرایش الکترون - نقطه‌ای، اکسیژن ($\ddot{O}$) و منیزیم (Mg)، درست است.

گزینه ۲: آرایش الکترون - نقطه‌ای، اتم عنصر A به صورت $\ddot{A}$ است.

گزینه ۳: آرایش الکترونی عنصرهای دسته s و p (عنصرهای اصلی) به ترتیب به صورت ns^2 یا ns^1 [گاز نجیب] و $ns^2 np^2$ [گاز نجیب] است و شمار الکترون‌های ظرفیت هر اتم در عنصرهای این دسته، با شمار نقطه‌ها در ساختار الکترون-نقطه‌ای، آن برابر است.

گزینه ۴: آرایش الکترونی لایه ظرفیت عنصرهای دسته s به ns^1 یا ns^2 ختم می‌شود و به همین دلیل با از دست دادن یک یا دو الکترون، به آرایش الکترونی گاز نجیب (حالت پایدار) می‌رسند.

۲۶) آرایش الکترونی آنیون و کاتیون موجود در ترکیب CaF_2 ، با یکدیگر متفاوت است. کلسیم (Ca) با از دست دادن ۲ الکترون به آرایش گاز نجیب آرگون می‌رسد و فلورئور (F) با گرفتن یک الکترون به آرایش گاز نجیب نئون می‌رسد.

۲۷) عبارتهای «آ»، «پ» و «ت»، درست‌اند.

ابتدا آرایش الکترونی عنصرهای داده شده را رسم می‌کنیم.

آرایش الکترونی فشرده	آرایش الکترون - نقطه‌ای	آرایش الکترونی فشرده	آرایش الکترون - نقطه‌ای
${}_{13}A : [{}_{10}Ne]3s^2 3p^1$	$\cdot \dot{A} \cdot$	${}_{7}B : [{}_{7}He]2s^2 2p^3$	$\cdot \ddot{B} \cdot$
${}_{17}E : [{}_{10}Ne]3s^2 3p^5$	$:\ddot{E} \cdot$	${}_{29}D : [{}_{18}Ar]3d^1 4s^1$	

آ) در آرایش الکترون-نقطه‌ای عنصرهای A و B سه الکترون جفت نشده وجود دارد.

ب) در شرایط مناسب، عنصرهای E و B می‌توانند با گرفتن الکترون به ترتیب به یون‌های E^- و B^{3-} تبدیل شوند.

پ) در بیرونی‌ترین زیرلایه عنصرهای A و D ، یک الکترون وجود دارد.

ت) عنصر E همان کلر است که از مولکول‌های دو اتمی Cl_2 تشکیل شده و خاصیت رنگ‌بری و گندزدائی دارد.

۲۸) بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۲: رنگ شعله پتاسیم و نمک‌های آن مشابه است؛ پس با استفاده از رنگ شعله پتاسیم نیترات، می‌توان رنگ شعله پتاسیم کلرید را پیش‌بینی کرد.

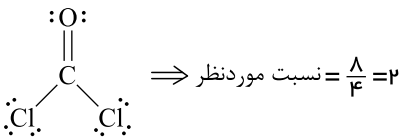
گزینه ۳: از یکسان بودن آنیون سازنده دو نمک، نمی‌توان از رنگ شعله یکی، رنگ شعله دیگری را پیش‌بینی کرد.

گزینه ۴: انرژی نور زرد (شعله سدیم) از انرژی نور قرمز (شعله نئون) بیشتر است.

۲۹) به عنوان مثال آرایش الکترون نقطه‌ای هلیوم و نئون از گروه ۱۸ به ترتیب به صورت He و $:\ddot{Ne}:$ است که مشابه هم نیستند.

بررسی گزینه‌های درست:

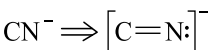
گزینه ۱:

گزینه ۳: ساختارهای لوویس مولکول‌ها متفاوت است. $SO_2 \Rightarrow \begin{array}{c} \ddot{S} \\ // \quad \backslash \\ \ddot{O} \quad \ddot{O} \end{array}$ گوگرد دی‌اکسید

$CS_2 \Rightarrow \ddot{S} = C = \ddot{S}$ کربن دی‌سولفید

گزینه ۴: $NO_2^- \Rightarrow \left[\begin{array}{c} \ddot{N} \\ // \quad \backslash \\ \ddot{O} \quad \ddot{O} \end{array} \right]^-$

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴

۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴

۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴

۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴